

JAARVERSLAG

2020

**VRU
DAG**

bijvrijdag.nl

Voorwoord

Het jaar 2020 verliep heel anders dan gepland vanwege de COVID-19-pandemie. Vanaf het moment dat samenkomen werd verboden hebben we vol ingezet op het benutten van digitale mogelijkheden. CultuurLoket (voorheen VRIJDAG Advies) kreeg een heel andere maatschappelijke rol, zoals voorlichting geven aan de cultuursector over de (on)mogelijkheden tijdens de coronamaatregelen en nam het voortouw in extra wijkprogrammering tijdens de zomervakantie.

Onvermijdelijk was dat ons bereik enorm terugliep, immers in een lockdown en in een 1,5 meter-samenleving worden de mogelijkheden om mensen deel te laten nemen aan onze activiteiten enorm beperkt. Cursussen en lessen zijn zo veel mogelijk digitaal voortgezet. We hebben door de coronasituatie ook veel nieuwe ervaringen opgedaan. Zo hebben we geleerd film theatraal in te zetten en werden er online projecten en kennissessies opgezet.

Pim Luiten,
directeur-bestuurder

Inhoudsopgave

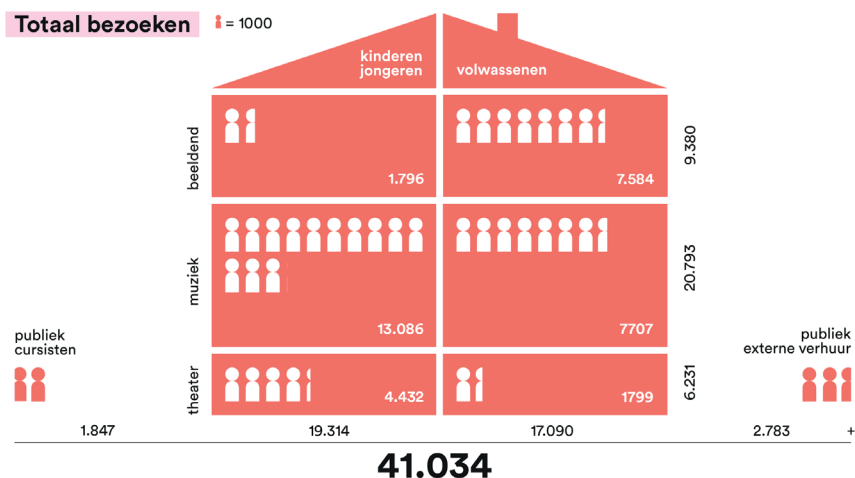
Facts & Figures	4
Bereik.....	4
Deelnemers per stadswijk.....	5
Deelnemers.....	6
Verdieping & Deskundigheid.....	8
Mensen van VRIJDAG.....	10
Kentallen van VRIJDAG.....	11
VRIJDAG Advies	12
KultuurLoket.....	12
Verbinding van mensen en groepen.....	13
Verbinding van vraag en aanbod.....	15
Scholing, kennis en vaardigheden.....	15
Presentatiemogelijkheden.....	16
Ruimte voor Cultuur.....	16
Meezingcafé.....	17
Open Podium.....	17
Expositieruimte De Kelder.....	17
Gezamenlijke Ambitie.....	18
POPgroningen.....	18
VRIJDAG in de Buurt.....	19
VRIJDAG Aanbod	23
Kinderen en jongeren.....	24
Volwassenen.....	29
Bijzonder aanbod.....	32
VRIJDAG Onderwijs.....	32
Personeel & Organisatie	36
Financiën	37
Bestuur & Toezicht	38
Toekomstvisie	39

Facts & Figures

Bereik

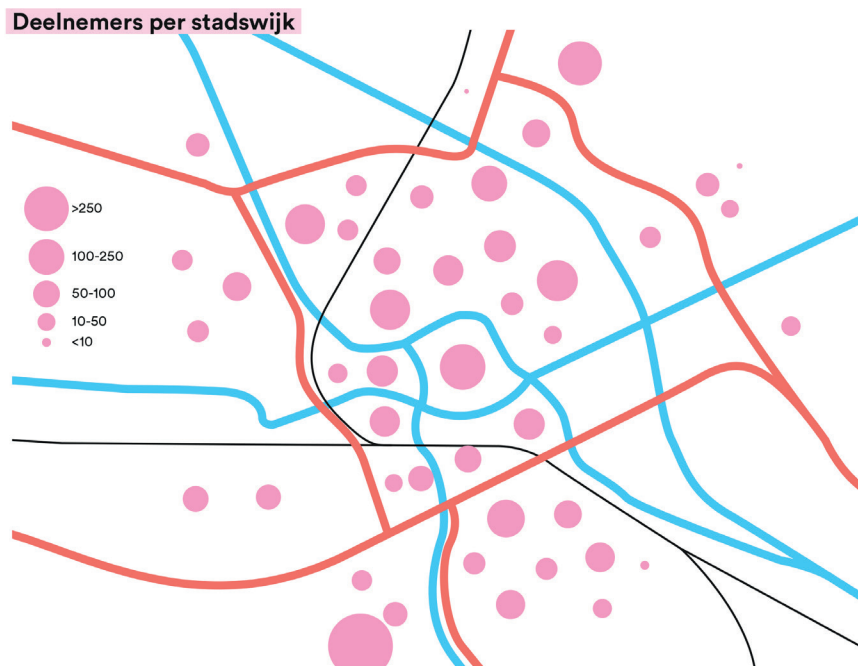
Totaal bezoeken

Onze locaties zijn een plek voor ontmoeting. We tellen het aantal bezoeken van cursusdeelnemers en van publiek bij presentaties en voorstellingen.

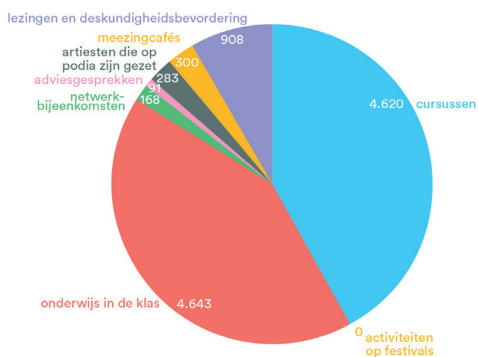
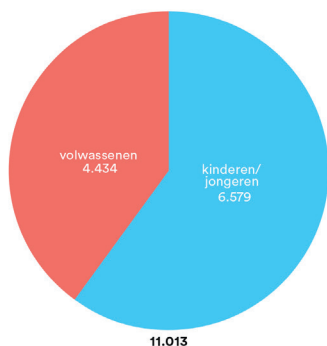
Deelnemers per stadswijk

Ons aanbod van cursussen is bedoeld voor inwoners van de hele stad. Deze deelnemers komen ook daadwerkelijk uit alle stadswijken.

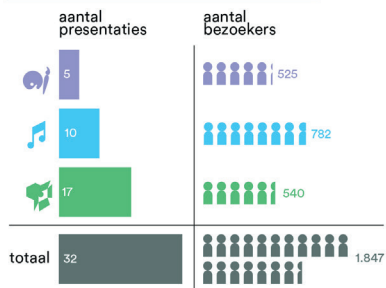

Deelnemers

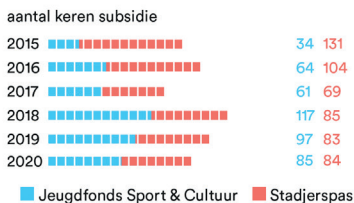
Totaal aantal deelnemers

Presentaties door cursisten

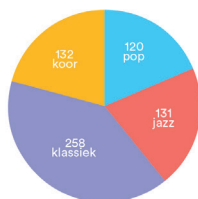

Jeugdfonds Sport & Cultuur en Stadspas

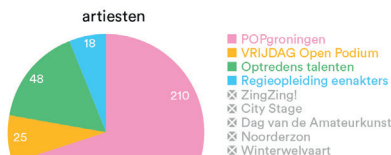
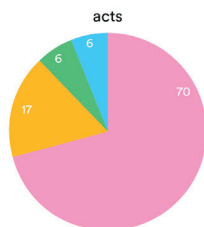

Aantal deelnemers Cultuurhopper **787**

Deelnemers aan samenspel

Aantal acts door VRIJDAG op podium gezet

- POP Groningen
- VRIJDAG Open Podium
- Optredens talenten
- Regieopleiding eenakters
- ZingZing!
- City Stage
- Dag van de Amateurkunst
- Noorderzon
- Winterwelvaart

Totaal aantal deelnemers

We tellen het aantal personen dat deelneemt aan allerlei activiteiten die wij organiseren. Dat complete aantal verdelen we onder naar volwassenen en kinderen/jongeren.

Presentaties door cursisten

In onze cursussen wordt veel geleerd. We vinden het belangrijk dat dat ook gepresenteerd wordt, dat mensen zich op een podium laten zien. Daarom tellen we het aantal presentaties.

Jeugdfonds Sport & Cultuur en Stadgerspas

We vinden het belangrijk ook die mensen te bereiken die het financieel moeilijk hebben. Daarom tellen we het aantal deelnemers dat financieel wordt ondersteund door het Jeugdfonds Sport & Cultuur en de Stadgerspas.

Aantal deelnemers Cultuurhopper

Via de Sport- & Cultuurhopper kunnen inwoners uit de gemeente Groningen op een laagdrempelige manier gratis of tegen geringe kosten kennismaken met een sport of cultuur.

Deelnemers aan samenspel

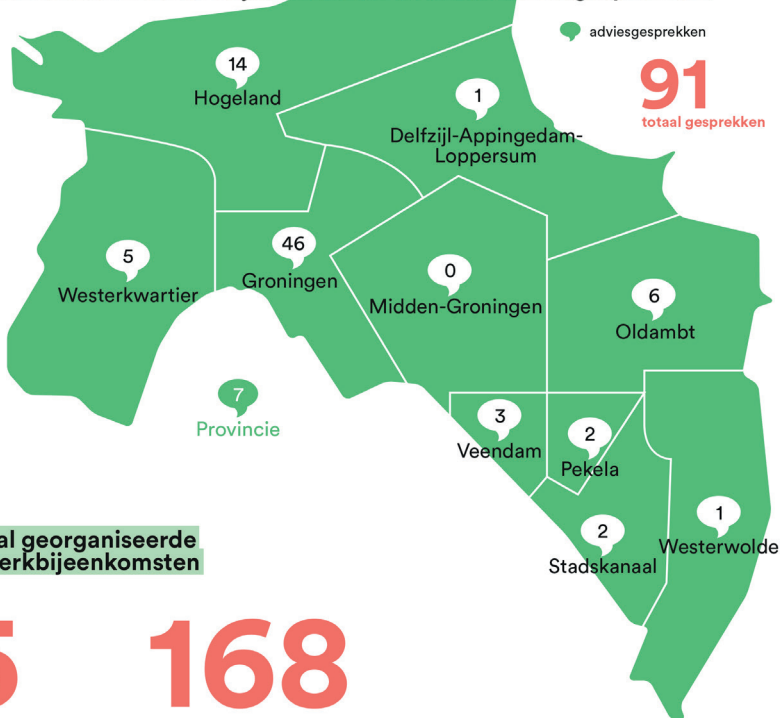
Onze muzikale ensembles zijn een plek van ontmoeten en leren voor alle Groningers. We tellen het aantal deelnemers.

Aantal acts door VRIJDAG op podium gezet

Belangrijk is dat amateurkunstenaars ook de kans krijgen om op te treden. We stimuleren dit door allerlei amateurkunstenaars op zo veel mogelijk plekken en podia te programmeren.

Verdieping & Deskundigheid

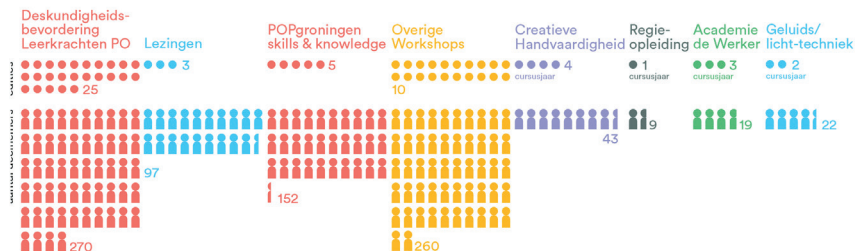
Deelnemers aan netwerkbijeenkomsten en aantal adviesgesprekken

Aantal georganiseerde netwerkbijeenkomsten

5 **168**
bijeenkomsten deelnemers

Lezingen en deskundigheidsbevordering : 5

Deelnemers en adviesgesprekken per regio

In adviesgesprekken denken we mee met amateurkunstenaars, verenigingen en andere initiatiefnemers en zijn we een sparringpartner in het formuleren van kunst- en cultuurbeleid. Zo stellen we onze expertise en ons netwerk ter beschikking. We tellen het aantal adviesgesprekken per regio.

Aantal georganiseerde netwerkbijeenkomsten

Door de hele provincie organiseren we bijeenkomsten waar mensen die betrokken zijn bij kunst in de vrije tijd elkaar ontmoeten. Zo bouwen we voortdurend aan een netwerk. Onder meer betreft dit de opbouw van een cultuurplatform in elke gemeente.

Lezingen en deskundigheidsbevordering

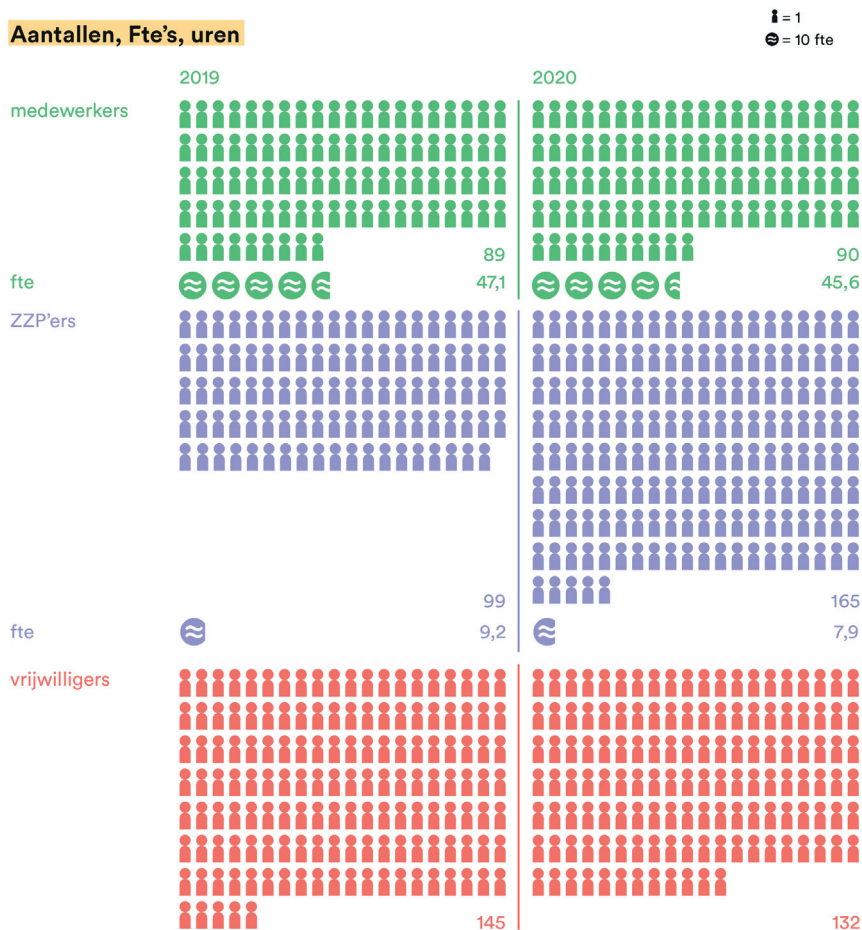
Met diverse cursussen, workshops en lezingen verspreiden we kennis die nodig is in de organisatie van de amateurkunst. Zo verhogen we de deskundigheid op allerlei gebied.

Mensen van VRIJDAG

Aantallen, Fte's, uren

Onze kwaliteit wordt bepaald door onze mensen. Dat geldt voor medewerkers, zzp'ers en vrijwilligers. De zzp'ers zijn voor het merendeel kunstenaar-docenten die op vele plekken actief zijn.

Aantallen, Fte's, uren

Kentallen van VRIJDAG

Kentallen van VRIJDAG

Gebouwbezoekers

■ = 1000

cursisten kind/jong		36.289
cursisten volwassenen		41.150
publiek cursuspresentaties		8303
publiek extern verhuur		12.029
totaal		97.771

Cursusdeelnemers

■ = 200

binnenschools		6770
muziek		2615
theater		644
beeldend		2714
totaal		12.743

Deelnemers activiteiten

■ = 25

netwerkbijeenkomsten		729
adviesgesprekken		100
deskundigheidsbevordering		319
kennisworkshops		280
lezingen		111
POPgr. skills & knowledge		106
totaal		1645

Artiesten op podia gezet

■ = 25

Noorderzon		76
City Stage		290
Optredens talenten		160
POPgroningen		249
VRIJDAG Open Podium		78
Dag van de Amateurkunst		84
ZingZing!		629
Meezingcafés		945
totaal		2511

VRIJDAG Advies

KultuurLoket

Eind 2020 hebben we onze activiteiten als steunfunctie geplaatst onder het merk KultuurLoket.

KultuurLoket helpt creatieve Groningers hun ideeën, initiatieven en projecten te realiseren. In 2020 zijn er minder gesprekken gevoerd en adviezen gegeven dan voorgaande jaren. De coronapandemie is de belangrijkste verklaring, veel is stil komen te liggen. De adviesgesprekken varieerden van het meezoeken naar een nieuwe dirigent en het meelesen van een projectplan, tot het zoeken van expositieruimtes en nieuwe leden. Omgekeerd maken veel mensen zich met hun aanbod kenbaar om gevonden te worden. Deze matching moderniseren we in een digitaal platform, de KultuurCentrale: hét online cultureel platform, de ontmoetingsplek voor de ruim 200.000 Groningers die in hun vrije tijd kunst en cultuur (mogelijk) maken. De bouw van dit online platform is in 2020 gestart en zal medio 2021 worden gelanceerd.

Onze dienstverlening werd erg goed gewaardeerd, we kregen gemiddeld een 7,5.

Uitgelicht:

Ondersteuning bij project '24 hours play'

Uit een adviesaanvraag van het Groninger Studenten Toneel (GST) ontstond een nauwe samenwerking waarbij we niet alleen advies voor het projectplan en de fondsenaanvragen hebben gegeven, maar ook hebben meegedacht met de uitvoering. In 20 uur werden door GST'ers verschillende nieuwe voorstellingen ontwikkeld die vervolgens in de kleine zaal van SPOT/De Oosterpoort te zien waren.

Verbinding van mensen en groepen

Vanuit de visie dat samenwerken leidt tot meer cultuurparticipatie zetten we ons in om netwerken op te zetten en daar waar nodig te onderhouden. In elke gemeente adviseren we bij het opstarten en inrichten van een Cultuurplatform, een regionaal overleg- en samenwerkingsverband van partijen uit het culturele veld. In die gemeentes waar een Cultuurplatform in opbouw is, worden onze inspanningen zeer gewaardeerd door de betrokkenen.

Midden-Groningen

De Culturele Compagnie, een stevig netwerk met zo'n 25 leden, functioneert zelfstandig; het KultuurLoket is hier agenda-lid.

Oldambt

Een goedlopend en zelfstandig platform. Er is een nauwe samenwerking met Oldambt Cultuur: een samenwerkingsverband van kunstenaars, wetenschappers, docenten, culturele ondernemers en plannenmakers.

Westerkwartier

De stichting PLACK functioneert zelfstandig; het KultuurLoket schuift desgevraagd aan.

Hogeland

Na een succesvolle, met 75 mensen drukbezochte informatieavond eind januari 2020, kwam er nieuwe energie in de contouren van het cultuurplatform dankzij een kerngroep van 10 leden. Een samenwerking van alle 18 harmonieorkesten, fanfares en brassbands heeft, met ondersteuning van KultuurLoket, de wethouder benaderd in verband met de voorgenomen harmonisatie van de subsidies. De wethouder heeft ingestemd met een (online) bijeenkomst.

Eemsdelta

Het IVAK is de cultuurondersteuner van de oude gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum. Samen starten we cultuurplatform Eemsdelta om het amateurveld te ondersteunen.

Westerwolde

KultuurLoket was actief betrokken bij de opstart van het project *Gronings Vuur* dat hier in de zomer nog fysiek kon plaatsvinden.

Stadskanaal, zo mogelijk samen met Pekela en evt. Veendam

Hier was een online versie van Gronings Vuur een haakje om stappen richting een cultuurplatform te zetten. Er is behoefte aan projecten voor en door jongeren. Zo gauw dat kan, pakt het KultuurLoket dit samen met gemeenten en jongeren op.

Klankbordgroep gemeente Groningen

Het KultuurLoket ondersteunt de Klankbordgroep Amateurkunst. Dit platform bouwen we uit tot een cultuurplatform voor de gemeente Groningen. In 2020 zijn daar de eerste stappen voor gezet.

Gronings Vuur

Het project Gronings Vuur wil de infrastructuur van het culturele veld verstevigen. Een culturele karavaan reist de provincie rond en brengt amateurkunstenaars korte tijd samen. Onder leiding van professionals maken ze een eindpresentatie. KultuurLoket werkte mee en schreef aan het projectplan Gronings Vuur dat bij Toukomst is ingediend. Het plan werd in aangepaste vorm gehonoreerd.

Een Leven Lang Kunst/Kunst op Stee

KultuurLoket bevordert het welzijn en de gezondheid van ouderen met Een Leven Lang Kunst/Kunst op Stee. In 2020 is gezocht naar manieren om de producerende rol naar partijen in het veld te verplaatsen.

Toukomst

Het team van het KultuurLoket is aangehaakt bij Toukomst en is betrokken bij een aantal projecten die hieruit voortkomen. In het ‘bundel-proces’ adviseerden we en in de uitvoering van een aantal projecten zal het KultuurLoket voornamelijk op zoek gaan naar de juiste verbindingen in het culturele veld.

Verbinding van vraag en aanbod

Het verbinden van vraag en aanbod is een basisactiviteit van het KultuurLoket. Het veld vraagt met grote regelmaat onze hulp in het vinden van o.a. een regisseur, dirigent, choreograaf, podiumplekken, toneelspelers, muzikanten, muziekinstrumenten, decorstukken, kostuums en expositieplekken. Omgekeerd maken veel mensen zich met hun aanbod bij hen kenbaar om gevonden te worden.

Deze matching moderniseren we in een digitaal platform in oprichting, de KultuurCentrale: hét online cultureel platform, de ontmoetingsplek voor de ruim 200.000 Groningers die in hun vrije tijd kunst en cultuur (mogelijk) maken. De bouw van dit online platform is in 2020 gestart en zal medio 2021 worden gelanceerd.

Scholing, kennis en vaardigheden

Specifieke deskundigheid is een belangrijk element van kunst en cultuur in de vrije tijd. Het KultuurLoket biedt diverse workshops aan. Deze zijn veelal kort en praktisch, laagdrempelig, hebben een lage prijs en worden indien gewenst op locatie aangeboden. Dit zijn workshops zoals fondsenwerving, PR & marketing, auteursrechten, Skills & Knowledge-sessies van POPgroningen, theatertechniek, lichttechniek, grimeren en workshops voor het

vergroten van organisatiekracht van podiumplekken, zoals kerken, bibliotheken en buurthuizen. Daarnaast bieden we langlopende, inhoudelijke opleidingen, zoals de Opleiding Regisseur Amateurtheater en wordt onderzocht de opleiding productieleiding wederom te starten, in samenwerking met noordelijke festivals en podia.

Presentatiemogelijkheden

Het is van wezenlijk belang dat de amateurkunst zich kan presenteren, de stip op de horizon om naar toe te werken. Het KultuurLoket organiseert samen met POPgroningen presentatiemogelijkheden als open podia, exposities, voorstellingen op festivalpodia, podiumruimte voor amateurkunstenaars in voorprogramma's van professionals, mogelijkheden voor amateurs op de professionele podia en podia in de openbare ruimte.

Het KultuurLoket maakt op verschillende wijzen zichtbaar welke mooie activiteiten plaatsvinden in de provincie Groningen; middels nieuwsbrieven, het KultuurBlad en bovenal de digitale KultuurAgenda. Deze KultuurAgenda promoot alle activiteiten, ook de kleine.

Ruimte voor Cultuur

Ten tijde van de eerste lockdown, kregen wij regelmatig te horen dat de repetitieruimten van verenigingen niet voldeden aan de corona-richtlijnen. Wij zijn toen de actie *Ruimte voor Cultuur* gestart. Met een promotiecampagne hebben we organisaties en bedrijven gevraagd ruimte beschikbaar te stellen om te repeteren en/of te presenteren. Er zijn diverse matches uit ontstaan.

Meezingcafé

In januari en februari organiseerden we Meezingcafés met Groningen Plus in het VRIJDAG Café. De maanden daarna organiseerden we het online Meezingcafé via Zoom. Met een handleiding op de website, songteksten in de chat, een host en muzikant werd in het voorjaar iedere week op vrijdagavond een half uurtje gezongen vanuit ieders huiskamer. In het najaar werd uitgezonden vanuit het Petit Theatre om de sfeer van een café meer te evenaren, we sloten af met een speciale Kersteditie.

Open Podium

Om amateurtalent een podiumplek te bieden, organiseren we jaarlijks diverse open podia. Het Open Podium heeft in 2020 twee keer kunnen plaatsvinden, waarvan één speciale gemaakte uitzending voor OOG TV. In totaal hebben er 17 verschillende acts opgetreden. Er zijn zes open podia afgezegd wegens de coronamaatregelen.

Expositieruimte De Kelder

De Kelder is ons experimenteel podium voor amateurkunstenaars. Alle exposanten worden betrokken bij het inrichten van een tentoonstelling om te laten zien hoe je een tentoonstelling maakt. In 2020 zijn 5 tentoonstellingen georganiseerd en was De Kelder in september onderdeel van de kunstroute expOOST in stadswijk Oost. Er werden kunstwerken verkocht en expOOST krijgt een vervolg in een galerie in Groningen.

Afgelopen jaar is de samenwerking met galerie de Smederij in Sappemeer geïntensiveerd. Vanuit deze samenwerking is één van de exposanten een tentoonstelling aangeboden in De Kelder.

Gezamenlijke Ambitie

Het KultuurLoket werkt structureel samen met de andere provinciale steuninstelling (K&C, Erfgoedpartners, Biblionet, CGTC). Deze zogenaamde Gezamenlijke Ambitie richt zich op het voor alle Groningers zo makkelijk mogelijk maken om mee te kunnen doen aan kunst en cultuur. Denk o.a. aan afstemmen van binnen- en buitenschoolse activiteiten en de ontwikkelingen bij de integrale kindcentra.

POPgroningen

POPgroningen ontwikkelt, promoot en stimuleert popmuziek van Groningse bodem.

Het jaar 2020 ging van start met Popgala Noord, de feestelijke aftrap en viering van de Noord-Nederlandse popcultuur aan de vooravond van (en georganiseerd door) Eurosonic-Noorderslag (ESNS). Er werden 8 awards uitgereikt, waarvan 5 aan Groningers: Noisia, Vera, ESNS, Blanks en Sjoerd Nijland (POPgroningen). Voorafgegaan aan ESNS organiseerde en programmeerde POPgroningen het driedaagse showcase festival *Gunnsonic*, met 33 Groninger acts.

In samenwerking met diverse cafés, jongerencentra en podia waren er een kick-off meeting en 8 voorrondes voor de Talent Awards. 35 acts wisten de weg naar een podium te vinden. Na de zomer streamden we online vanuit Vera en Simplon. Urban artiest Jonathan Rhodes en 'wees blij met jezelf zoals je bent'-boodschapper Jadi D zijn als Talent benoemd en nemen deel aan *Hit The North* editie 2021.

Bij de 5 online Skills & Knowledge sessions (deskundigheidsbevorderende masterclasses en panelsessies) waren de helft meer deelnemers (van 106 naar 152).

1. Masterclass Songwriting - door Melle Dielessen (Mozes and the Firstborn)
2. Masterclass Branding & Promotie - door Melanie Esther (Social Media & Branding expert)
3. Gas op die lollie! - masterclass Ties Timmers (Radar Agency)
4. Masterclass: Hoe Nu Verder? Muzikantschap in coronatijd - Ricardo Jupijn (The Daily Indie)
5. Masterclass: Songwriting en tekst - door Otto Wichers (aka Lucky Fonz III)

Helaas dit jaar geen Bevrijdingsfestival en dus geen Local Heroes podium. Hit The North (professionaliseringstraject) heeft op inventieve wijze een ondersteuningstraject geboden aan de acts The Vices, Cashmyra en The Desmonds. Deze acts hebben zich in januari 2020 mogen presenteren in een zelf opgetuigd House of the North i.s.m. en in nachtclub OOST.

VRIJDAG in de Buurt

VRIJDAG in de Buurt streeft er naar dat zoveel mogelijk bewoners van Groningen mee kunnen doen aan kunst en cultuur. We zetten in op leefbaarheid en verbinding om Groningen nóg leuker maken om te wonen. <https://bijvrijdag.nl/vrijdagindebuurtjaarverslag>

Onze cultuurcoaches brengen mensen en organisaties bij elkaar, proberen wijkbewoners te verleiden om nieuwe dingen uit te proberen op het gebied van kunst en cultuur en pogen de vele talenten in de wijk een podium geven.

In 2020 breidden we uit met twee wijken en een dorp. Daarmee werken we nu in Selwerd, Lewenborg, Korrewegwijk/De Hoogte, Oosterparkwijk, Beijum, De Wijert en Ten Boer. Daarnaast stelden we een cultuurcoach aan voor nieuwkomers.

Uitgelicht:

Lieve Groet met Vleugels

Lieve Groet met Vleugels stak ouderen gedurende de lockdown een hart onder de riem. We plaatsten video-tutorials online ter inspiratie voor kinderen om iets creatief te maken voor ouderen. In de wijken brachten we scholen, kinderopvang, woonzorgcentra en thuiszorg bij elkaar om zo veel mogelijk Lieve Groeten te realiseren.

Onvergetelijke Zomer

In Selwerd en de Korrewegwijk/De Hoogte hebben tijdens de Onvergetelijke Zomer culturele activiteiten voor kinderen georganiseerd. Gedurende zes weken konden kinderen meedoen aan activiteiten op het gebied van theater, muziek, beeldende kunst, dans en circus. We werkten nauw samen met andere organisaties. Deze samenwerking blijkt duurzaam te zijn; in de herfst- en kerstvakantie werden nieuwe programma's ontwikkeld en voor 2021 staat weer een Onvergetelijke Zomer op het programma.

Ontmoetstation

De cultuurcoach voor nieuwkomers ving gedurende de lockdown veel signalen op van nieuwkomers die zich eenzaam voelden en wilde graag iets voor hen betekenen. Hij bedacht een 'ontmoetstation' waar wijkbewoners elkaar fysiek kunnen ontmoeten. We hebben in 2020 een eerste aanzet gedaan, in 2021 krijgt het een vervolg.

De Wijk De Wereld

In 2019 sloten De Wijk de Wereld (DWDW) en VRIJDAG een samenwerkingsovereenkomst. VRIJDAG zorgt in deze samenwerking voor de continuering van het door DWDW losgemaakte enthousiasme. In 2020 was DWDW in Beijum, het vervolgplan voor 2021 wordt gefinancierd door het Gebiedsteam Oost.

Jeugdfonds Sport & Cultuur

Sinds eind 2020 zijn de cultuurcoaches officieel intermediair voor het Jeugdfonds Sport & Cultuur. Dat betekent dat zij samen met ouders aanvragen op het gebied van cultuur kunnen indienen bij het fonds.

Sport- en Cultuurhopper

De Sport- en Cultuurhopper wil elk schoolgaand kind na schooltijd op een laagdrempelige en voordelige manier in contact te brengen met kunst en cultuur. VRIJDAG in de Buurt coördineerde de Cultuurhopper. We hebben in 2020 sterk ingezet op het werven van nieuwe aanbieders, wat heeft geleid tot een verdrievoudiging van het aantal cursussen waaraan 800 kinderen deelnamen. Daarnaast moesten er helaas 442 kinderen afgewezen worden. Veel kinderen hebben zich na deze korte kennismaking ingeschreven voor het regulier vervolg.

VRIJDAG Aanbod

Iedereen kan meedoen aan kunst en cultuur

Iedereen is bij ons welkom om muziek, theater en beeldende kunst te maken, zo hadden we ook dit jaar een uitgebreid programma opgetuigd.

We hebben vanaf half maart ons programma in de gebouwen van VRIJDAG tot de zomer nagenoeg stil moeten leggen en zijn voor een deel overgestapt op online lessen en digitale alternatieven. Vooral bij de muzieklessen was dit een aardig alternatief, maar zodra het ging om groepslessen en -activiteiten bleek het lastiger. In de weken voor de zomervakantie mochten we voorzichtig weer iets in onze gebouwen doen. Die weken hebben we benut om ervaring op te doen met het lesgeven op 1,5 meter.

Ondanks alle onzekerheid schreven veel cursisten zich na de zomer (opnieuw) in. We organiseerden in augustus een Kinderweek, waarbij kinderen een gratis proefles kon volgen van één van onze cursussen.

We hebben door de coronasituatie veel nieuwe ervaringen opgedaan. Zo hebben de theaterdocenten geleerd film theatraal in te zetten en als volwaardige presentatievorm te gebruiken. Er werd een prachtige film gemaakt in samenwerking met Jonge Harten en er werden online projecten opgezet. We zijn erachter gekomen dat online theaterprojecten en lesgeven zeker mogelijk is.

Ook bij muziek hebben we in korte tijd veel ervaring opgedaan en uitgewisseld binnen het online lesgeven. Vooral de individuele muzieklessen lenen zich daar goed voor, al haalt dit het uiteraard niet bij fysieke lessen.

Samenspelen blijft een lastig onderdeel online, maar ook daarvoor is geëxperimenteerd met diverse alternatieven. Binnen de beeldende kunstafdeling heeft het zoeken naar nieuwe werkvormen ook verrassende inzichten opgeleverd.

Kinderen en jongeren

Dankzij subsidie van de gemeente Groningen konden wij onze cursussen en routes weer voor een betaalbare prijs aanbieden aan kinderen en jongeren. Voor minder draagkrachtige gezinnen was er de steun van het Jeugdfonds Sport & Cultuur.

Vrije Inloop

Dit jaar organiseerden we 22 keer een Vrije Inloop op de woensdagmiddag. We piekten in de voorjaarsvakantie tot wel 40 deelnemers per dag en waren in de herfstvakantie 3 dagen volledig uitverkocht. 451 kinderen namen deel aan de Vrije Inloop, waarvan 111 met een Stadjerspas.

In het voorjaar zijn veel docenten aan de slag gegaan met bijdragen voor de Thuisagenda, waar zij hun eigen invalshoek of expertise inzetten via instructie- of inspiratiefilmpjes. In de herfstvakantie maakten we een film van de dag in plaats van een uitvoering voor ouders, zodat we toch iets konden laten zien.

De Vrije Inloop is een gewaardeerd concept. We kregen ook een BSO op bezoek en verzorgden daarna een activiteit bij hen op locatie.

Beeldende kunst

Specifiek voor kinderen en jongeren organiseerden we 39 ateliers, talentklassen en cursussen waarin allerlei verschillende technieken aan bod kwamen. In totaal deden hier 358 kinderen en jongeren aan mee.

Met kinderen uit het Kinderatelier hebben we eind 2020 in het UMCG geëxposeerd. Kinderen maakten specifiek voor de expositie werk in ambulancekleuren, wat heel goed werd ontvangen. Kinderen die grote objecten in de vorm van draaidozen maakten tijdens de LABweek, exposeerden deze bij de Kinderboekhandel Groningen.

Er vonden 7 kinderfeestjes plaats, waardoor 75 kinderen kennis konden maken met beeldende cursussen van VRIJDAG. De Vooropleiding Minerva werd weer 2 keer georganiseerd in samenwerking met ABK Minerva voor 31 deelnemers.

Muziek

Muziekeducatie is volop in ontwikkeling. We zoeken naar een vorm die voor een brede groep toegankelijk is en die een meerwaarde biedt ten opzichte van het gebodene in de private markt. Vanuit die gedachte hebben we logischerwijs gekozen voor het inzetten van onze subsidie op kinderen, jongeren, samenspel en routes. Gevolg daarvan is dat we het grootste deel van de individuele instrumentale lessen niet meer subsidiëren, om zo geen oneerlijke concurrentiepositie met de private markt te creëren. Dit is een ingrijpende exercitie.

We hebben vanaf september het volledige muziekaanbod ingedeeld in 3 pijlers:

- Muziek Totaal: alle routes waarbinnen een brede muzikale ontwikkeling in kleine en grote groepen wordt geboden;
- Muziek Samen: alle samenspelactiviteiten in orkesten, ensembles, bands en koren;
- Muziek Solo: alle individuele muzieklessen.

441 kinderen en jongeren volgden muziekles binnen Muziek Solo en 371 kinderen en jongeren deden mee aan Muziek Samen in een band, orkest, koor of ensemble.

Binnen Muziek Totaal werd dit jaar het logische vervolg gelanceerd op de routes Muziek Instap en Overstap: Muziek Doorstap. Daarmee is er een doorlopende leerlijn voor kinderen van 1,5 tot 12 jaar ontstaan: de Muziektrein. 198 kinderen deden mee aan deze brede opzet van muziekonderwijs.

De uitdaging van 2020 lag erin om los te laten wat er niet meer mogelijk is en te omarmen wat er wél mogelijk is. Wij zijn trots op de wijze waarop onze docenten én onze cursisten deze uitdagingen aangegaan zijn. Zo zijn we bijvoorbeeld van voorspeelavonden overgestapt naar het experimenteren met thuis-opnames die vervolgens worden gemonteerd en geëdit, waardoor je als koor virtueel tóch samen kunt zingen.

2020 was een bijzonder succesvol jaar voor de 17 kinderen en jongeren uit de Muziek Talent Route, zij namen deel aan de compositiewedstrijd van het Nederlands Blazers Ensemble (NBE). De kinderen bereikten de voorronde in Groningen en schipten het zelfs tot de landelijke finale in Tivoli Vredenburg! De jongeren kregen speciale compositielessen van componisten van het NBE. Hun arrangement mochten ze uitvoeren tijdens de halve finale. Een fantastische ervaring om samen met de musici van het NBE op te mogen treden. Het zelf gecomponeerde liedje *Sta op tegen pesten* trok zelfs landelijke aandacht doordat meerdere BN'ers het deelden op hun socials.

De samenwerking tussen de talentgroep-kinderen en kinderboekenschrijver Tjibbe Veldkamp leverde een prachtige trailer op en zal vermoedelijk alsnog leiden tot een kinderconcert gebaseerd op het boek *Temmer Tom*.

Er werd dit jaar veel minder gepresenteerd dan gebruikelijk. Naast de Kinderconcerten waren de voorspeelavond van de Swing Strings en de samenwerking van het Cello Ensemble met stadsdichter René Luth voor de kerstuitzending van OOG TV de uitzonderingen hierop. Ook werd in januari nog gepresenteerd door onze popbands in Simplon voor 150 man publiek.

Theater

We hebben een maaklokaal ingericht waarin gewerkt kan worden met verschillende technische opstellingen. Gebruik van beamers, overheadprojectors en licht is nu heel makkelijk in te zetten en toegankelijk voor cursisten om mee te werken. Door de flexibele opstelling die mogelijk is in de studio stimuleren we het experiment en onderzoek binnen de routes.

Dit jaar hebben we ook aanbod geprogrammeerd voor de jongste kinderen in de vorm van speelgroepen voor baby's en peuters door Jasmin Hasler. Haar visie op wat van belang is bij het spel van kinderen hebben we ook meegenomen in de andere kinderroutes. Zij gaf alle theaterdocenten een training over hoe je het kind stimuleert tot vrij spel.

Alle kinderen van de routes Beleven (10-12 jaar) hebben een Griekse tragedie gespeeld. Welke thema's zitten in de grote mythes en sages en wat hebben die te vertellen over het nu? Iedere lesgroep heeft z'n eigen versie gemaakt van Electra. Begin februari speelden de drie groepen voor publiek in ons eigen theater.

Alle kinderen van de routes Ontdekken (8-9 jaar) en Beleven (10-12 jaar) bezochten de voorstelling *Adios* van Het Houten Huis in het Grand Theatre. De theatermakers volgden een training van acteurs van Het Houten Huis.

Uitgelicht:

The Coronavirus Timecapsule

The Coronavirus Timecapsule was een project waarin jongeren van over de hele wereld door middel van wekelijkse opdrachten een gezamenlijke tijdcapsule maakten. Het theatergezelschap Company Three uit Londen is hiermee begonnen. In totaal 120 groepen (2.500 jongeren) uit 16 verschillende landen meldden zich aan, waaronder ook VRIJDAG.

Vers van de Bank TV

In Vers van de Bank TV kregen de spelers van hun theaterdocenten elke week een nieuwe opdracht om thuis een aflevering te maken van hun eigen tv-serie. Iedere week stond een ander genre centraal: van soap tot klusprogramma, van natuurdocumentaire tot spelshow. De resultaten werden online getoond.

In samenwerking met het Jonge Harten Festival en choreograaf Cecilia Moisiso werkten alle theatergroepen drie weekenden aan het thema *Opstand*. Een bewegingsproject, waarin het verhaal van de jongeren zelf centraal stond: waar kom jij voor in opstand? Hiervan is een film gemaakt door filmmaker Paul Sixta. Daarnaast gaf Cecilia een training aan onze theaterdocenten.

In het UMCG-traject speelden kinderen en jongeren simulatiepatiënt voor artsen in opleiding bij het UMCG.

Volwassenen

Beeldende kunst

Tijdens de lockdown zijn er enkele cursussen online voortgezet via Microsoft Teams, Zoom of voor de enkele cursist die dat niet lukte, telefoongesprekken. Voor iedereen was dit wennen. Voor de ene docent en groep cursisten was het sociale aspect een drijfveer, voor een ander waren er toch ook onvoorziene mogelijkheden. Zo bleek het bij de cursus Model- en portrettekenen verbazingwekkend goed mogelijk te kunnen inzoomen op een detail als een oog, oor of wenkbrauw.

De opleidingen die bij VRIJDAG onderdak vonden zijn allen doorgegaan, ook de jaarlijkse eindexamenexpositie van de opleiding Creatieve Handvaardigheid in onze eigen expositieruimte is gerealiseerd.

In februari exposeerden onze houtdrukkers bij het 't Clockhuys in Haren en was er veel werk uit de cursussen edelsmeden te zien in het UMCG.

Nieuw in 2020 waren onder andere de cursussen Naaicursus: Zero-Waste en Naaicursus: Stof tot nadenken, waarbij de focus specifiek ligt op duurzaamheid en materiaalgebruik.

We organiseerden KORT, waarin losse workshops en masterclasses gegeven werden door een mix van eigen docenten en inspirerende gastdocenten. Onder andere Willem Kolvoort (gelijktijdig exposerend in het Groninger Museum) en Dagmar Stap (internationaal exposerend borduurkunstenaar) gaven uitverkochte workshops.

De beide lockdowns waren van grote invloed op het totale aantal gegeven lessen. In totaal zijn er 194 cursussen gestart en schreven ruim 2.000 cursisten zich voor deze cursussen in.

Muziek

Het afschaffen van de muziekpakketten heeft impact gehad. Daarnaast zijn de gevolgen van de coronapandemie terug te zien in met name de deelname aan Muziek Samen. Het aantal samenspeelgroepen is gegroeid, maar de groepsgroottes zijn kleiner geworden.

Daar waar voor een-op-een muziekles een alternatief aangeboden kon worden in de vorm van een online lesvariant, hebben we voor de samenspelactiviteiten moeten vaststellen dat online samenspelen of samen zingen nog door veel drempels gehinderd wordt.

In 2020 kwamen 270 volwassenen samen om in een band, ensemble, orkest of koor te spelen of te zingen. 282 volwassenen volgden solo muziekles.

De VRIJDAG Popbands zijn voor volwassenen in lesvorm gewijzigd door meer in te zetten op coaching, waarbij gekozen kan worden voor een of twee keer per maand coaching naast wekelijks repeteren in onze oefenruimtes. Daarmee worden de bands vooral gezien als een ontwikkelplek waar men kan samenspelen, experimenteren, songs schrijven en improviseren. Het maakproces staat centraal.

Ook bij volwassenen is het presenteren dit jaar minimaal geweest. Er zijn een aantal presentatiemomenten geweest, waaronder begin februari de optredens van alle pop- en jazzbands in Simplon. Deze avond trok 150 bezoekers.

Theater

Het programma voor volwassenen bood allerlei mogelijkheden: van het volgen van korte cursussen tot scholing. Door dit systeem was er ruimte om in te stromen, kortstondig kennis te maken, te verdiepen en door te leren. Er werden diverse introductiecursussen gegeven, podiumprojecten en routes als cabaret en theatermaken.

Het programma van de Theaterschool voor Volwassenen (TSV) is volop in ontwikkeling. Doel van de vierjarige opleiding is het aanbieden van lessen waarbinnen de student de mogelijkheid krijgt zijn talenten en vaardigheden als maker te ontdekken, ontwikkelen en verdiepen. In totaal deden 55 deelnemers mee aan de TSV.

In januari vond TSV Totaal plaats, een geslaagd weekend met presentaties en open lessen.

Jaar 3 van de theaterschool heeft in juni solo's gepresenteerd binnen de maatregelen die op dat moment golden.

Senioren

De meeste senioren deden mee in het reguliere aanbod. We bieden een aantal specifieke activiteiten voor ouderen, aangezien er senioren zijn die bij voorkeur samen met leeftijdsgenoten willen participeren. Voor de oudere deelnemers bleek het overstappen op online en digitale alternatieven vaak een brug te ver, waardoor we een daling zagen in deelname.

Er waren 32 deelnemers aan Het Derde Bedrijf, waarin theater gemaakt wordt door mensen boven de 50. In totaal 17 senioren zongen mee in het 050+ koor.

Bijzonder aanbod

LABweek

Vlak voor de lockdown in maart vond de LABweek plaats op de drie VRIJDAG-locaties. Alle lessen stonden een week lang in het teken van samen maken, onderzoeken, experimenteren, nieuwe samenwerkingen aangaan en andere mensen en kunstdisciplines ontmoeten. Gemeenschappelijk thema was *Met huid en haar*. De uitkomsten van wat er in de lessen werd gemaakt dienden als bouwstenen voor een gesamtkunstwerk dat aan het eind van de week op alle drie locaties werd gepresenteerd.

VRIJDAG Onderwijs

VRIJDAG Onderwijs biedt trainingen, cursussen en workshops voor beeldende kunst, theater en muziek. Er staat een team van 40 kunstdocenten klaar om kinderen en jongeren op de scholen te inspireren en hun culturele ontwikkeling verder te ontwikkelen. Dit kan bij ons op locatie in de ateliers en studio's, maar ook gaan we de wijken in naar de scholen toe.

Op 18 juni hebben we Wolf Brinkman uitgenodigd om bij VRIJDAG Onderwijs een lezing te geven over vakoverstijgend werken. 'Wapperen met je hersens' werd door 60 docenten bijgewoond. Twee lezingen achter elkaar voor 2 keer 30 mensen. We hebben het voornemen om de inhoud te vertalen naar een mooi project.

Dummydag

Op diverse scholen hebben we voor alle klassen dummydagen georganiseerd, waaronder op de Mytyschool (120 kinderen) en de Bolster (48 kinderen). De scholen die deelnamen aan het project Dummydag kregen om de week een mooi vormgegeven, multidisciplinaire opdracht van onze kunstenaar-docenten, zodat ze zelf met de groep of klas konden werken in de dummy.

Kunstenaar in de Klas

We startten aan het begin van het jaar een groot theaterproject op de Joseph Haydinschool. Alle 650 leerlingen werkten met theatermakers van VRIJDAG aan een theatrale optocht. Vanuit het thema dromen en het boek ZZZ maakt 6 theatermakers met de kinderen scènes, de kinderen maakten filmpjes als eindpresentatie.

Atelier in de school

Binnen de leergemeenschap in de Oosterpark, *Ruimte voor kunst!*, hebben we gezien hoeveel we kunnen betekenen bij het adviseren en inrichten van de ateliers Beeldend en Theater. Er zijn daar ruimtes ontstaan waar kinderen met hoogwaardige materialen kwalitatief goed kunnen werken, maken en experimenteren. Maakruimtes die flexibel kunnen worden ingericht en aangepast aan de behoefte van de kinderen en het project.

Ook bij kinderopvang Huis de B en op de Swoaistee in Lewenborg hebben we meegedacht over de inrichting van het beeldende atelier.

Meesters in de kunst

We hebben ons aanbod deskundigheidsbevordering voor leerkrachten en pedagogisch medewerkers doorontwikkeld en uitgebreid onder de noemer Meesters in de kunst. Door de leerkrachten zelf voldoende kennis, expertise en vertrouwen te geven krijgt het kunstonderwijs een vaste plek binnen het curriculum en kan er echt iets opgebouwd worden.

In samenwerking met Het Houten Huis is er een training ontwikkeld voor pedagogisch medewerkers en leerkrachten waarin de deelnemers leren hoe je (beeldend) theater kunt maken met je klas. Een serie leskaarten geven hele concrete handvatten om met je klas of groep te gaan maken.

De pedagogisch medewerkers van Huis de B hebben de training gevolgd en kregen coaching on the job. Voor de GSV is een deskundigheidsbevorderingstraining muziek ontwikkeld voor leerkrachten en het leerkrachtenteam van de Swaistee heeft bij ons in de panden op hun margedag beeldende workshops gevolgd. Zelf maken en ervaren hoe leuk, spannend en moeilijk het is om te maken.

Ieder Kind Muziek

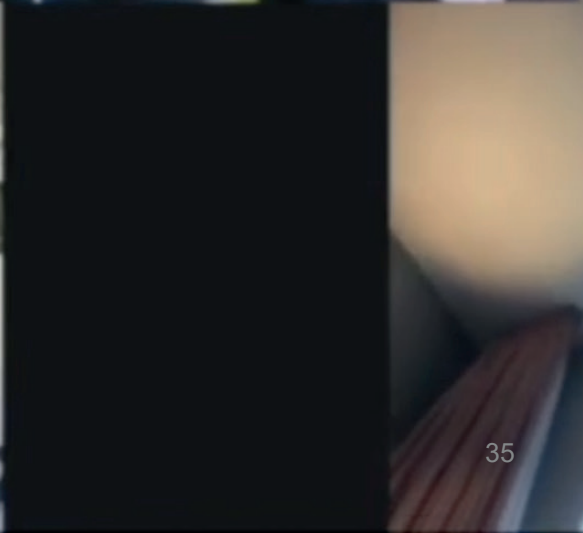
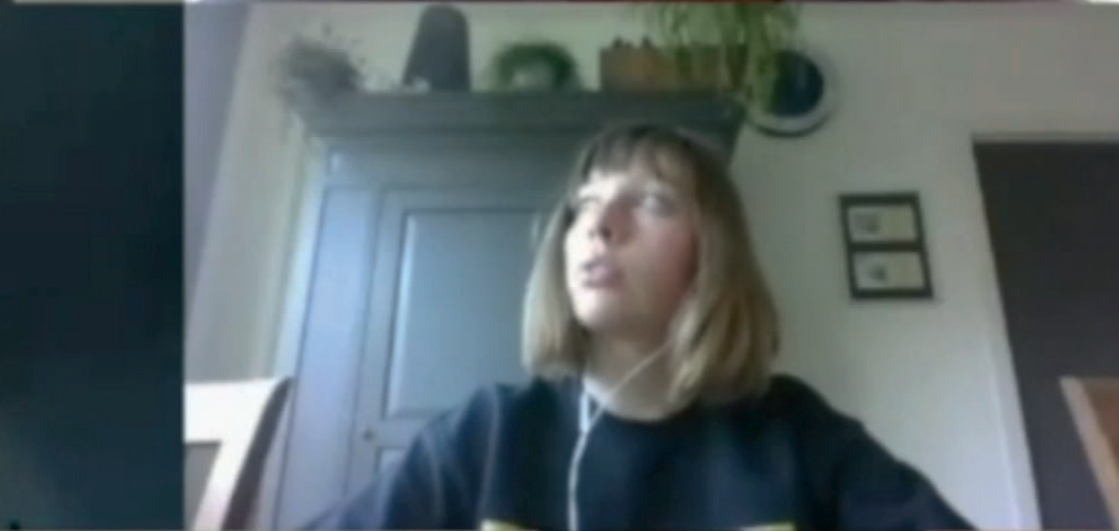
- Groep 1 en 2: Zingen in de klas
- Groep 3 en 4: Muziek in de klas
- Groep 5 en 6: Instrument in de klas
- Groep 7 en 8: Klassiek in de klas/Pop in de klas

Aangezien onze doorlopende leerlijn Ieder Kind Muziek door veel scholen afgenomen wordt, was het zaak alles nog efficiënter te organiseren. We werken met een vast team docenten waarbij meerdere docenten dezelfde lessen kunnen geven.

In totaal werkten we op 18 verschillende schoollocaties en bereikten we 119 groepen met bijna 3.000 kinderen.

Leergemeenschappen

We zijn in 2018 de eerste leergemeenschap gestart in de Oosterparkwijk. In 2019 zijn er twee nieuwe leergemeenschappen opgezet: met de Mytyschool Prins Johan Friso en met de Borgmanschool Ebbinghe. In 2020 is de leergemeenschap op de van Lieflandschool gestart.

Personeel & Organisatie

Terugkijkend is 2020 in P&O-opzicht een bijzonder jaar geweest: het jaar dat de geschiedenisboeken in gaat als COVID-jaar. Met alle beperkingen, veranderingen, uitdagingen en ook nieuwe kansen die daarbij horen. Allereerst is een compliment naar alle medewerkers van VRIJDAG op z'n plaats: door alle lagen heen is er gemotiveerd gewerkt om ons waar mogelijk aan te passen, te vernieuwen en zijn de schouders er gezamenlijk onder gezet.

Op 31 december 2020 hadden we 90 medewerkers in loondienst. Uitgedrukt in voltijdsdienstverbanden was dit 45,6 fte. Aan VRIJDAG waren in 2020 165 zzp'ers verbonden, zij maakten voor VRIJDAG in totaal 13.125 uren (7,9 fte).

In 2020 waren zo'n 132 vrijwilligers verbonden aan VRIJDAG. De inzet van vrijwilligers is in 2020 uitzonderlijk laag geweest vanwege de COVID-19-pandemie.

Financiën

Staat van baten en lasten

	2020		2019
	Realisatie	Begroot	Realisatie
	€	€	€
Opbrengsten			
(Exploitatie)subsidies			
- Provincie Groningen	306.900	329.000	300.000
- Gemeente Groningen	3.263.501	3.294.302	3.202.253
Opbrengst basisactiviteiten	889.393	1.156.133	1.219.664
Project- en activiteitenopbrengsten	226.551	269.939	213.082
Financiële baten	10	0	0
Overige opbrengsten	54.104	51.000	49.328
Totaal opbrengsten	4.740.459	5.100.375	4.984.326
Kosten			
Personeelskosten	2.973.078	3.255.928	3.472.706
Afschrijvingen	54.720	60.161	70.086
Project- en activiteitenkosten	505.507	564.327	484.049
Financiële lasten	3.575	5.000	2.939
Overige kosten	1.045.183	1.154.960	1.096.969
Bijzondere lasten	0	0	0
Totaal kosten	4.582.063	5.040.375	5.126.749
Resultaat	158.396	60.000	-142.423

Bestuur & Toezicht

VRIJDAG kent een Directie en een Raad van Toezicht. VRIJDAG volgt de richtlijnen van de Code Cultural Governance. Het lidmaatschap van de Raad van Toezicht is onbezoldigd.

Samenstelling Raad van Toezicht in 2020

- dhr. Bé Schollema (voorzitter)
- dhr. Henk Raatjes
- mevr. Jola Meijer
- mevr. Marion de Jonge
- dhr. Kars Nickolson
- mevr. Renée Hageman
- mevr. Minke Haverman

Samenstelling Directie in 2020

- dhr. Pim Luiten (directeur-bestuurder)

Nevenfuncties:

- bestuurslid Theater De Steeg
- bestuurslid Cultuurconnectie (branchevereniging)
- bestuurslid Prins Bernhard Cultuurfonds Groningen

Toekomstvisie

Op vele manieren hebben we laten zien dat we ook in coronatijd een organisatie zijn die de kracht van kunst en cultuur voortdurend uitdraagt. Onze maatschappelijke bijdrage in tijden van lockdown en coronamaatregelen werden expliciet gewaardeerd.

Tijdens het raadsdebat over de nieuwe huisvesting bevestigde iedere fractie haar steun voor het inhoudelijke beleid van VRIJDAG. Het besluit om krediet ter beschikking te stellen voor de nieuwe huisvesting werd dan ook met zeer brede steun genomen. De conclusie is daarom gerechtvaardigd dat VRIJDAG zichzelf heeft gevormd tot een maatschappelijk relevante organisatie met politiek draagvlak.

Naar verwachting zullen we onze nieuwe huisvesting betrekken in 2025 en heeft Groningen dan één huis voor de amateurkunst in het centrum van de stad.